

Kanjon reke Tare, specifičan po mnogobrojnim bukovima, slapovima i raznovrsnim biljnim i životinjskim vrstama, 44. je zaštićeno područje u BiH.

Zaštićenim područjem proglašen je celi tok reke Tare kroz Bosnu i Hercegovinu (BiH) do njenog ulivanja u reku Drinu. Odlukom Vlade Republike Srpske (RS) sredinom jula ove godine kanjon Tare proglašen je 32. zaštićenim područjem u ovom entitetu.

Zaštitu reke Tare inicirao je Republički zavod za zaštitu kulturno-istorijskog i prirodnog nasljeđa RS-a koji je izradio i Studiju o njenoj zaštiti.

Dragan Kovačević iz Zavoda kaže da se u šumama u kanjonu nalaze staništa medveda, vukova i divokoza. Dodaje da su pronađeni čak i tragovi risa, divlje mačke koja je na ovim prostorima skoro izumrla. Osim biljnog i životinjskog sveta ovo zaštićeno područje je karakteristično i po kulturno-istorijskim vrijednostima zbog čega je svrstano u kategoriju V – zaštićeni pejzaž kao park prirode.

Zaštićeni pejzaži su područja prepoznatljivog izgleda, značajnih prirodnih, biološko-ekoloških, estetskih i kulturno-istorijskih vrijednosti koje su se vremenom razvijale kao rezultat interakcije prirode, prirodnih potencijala područja i tradicionalnog načina života lokalnog stanovništva.

„Kuće koje su rađene 20-ih, 30-ih godina prošlog vijeka... sela takva potpuno ostala autentična... Potpuno jedan drugi svijet od onoga što mi vidimo i što mi doživljavamo“, kaže Kovačević.

Rijeka Tara nastaje ulijevanjem rečica Opasnice i Veruše u podnožju planine Komovi u Crnoj Gori. Kanjon rijeke Tare najdublji je kanjon u Evropi – dug je oko 80 kilometara. Na pojedinim mjestima je visok i do kilometar.

Novo zaštićeno područje nalazi se na teritoriji općine Foča. Za upravljača je određeno Šumsko gazdinstvo „Maglić“ iz ovog grada. Upravljač je dužan da u roku od dvije godine izradi plan upravljanja ovim zaštićenim područjem, a u roku od godinu dana privremeni plan. Svrha ovih dokumenata je da se planski upravlja zaštićenim područjem i sprovodi redovna kontrola nadzora nad daljim očuvanjem zaštićene prirode.

U ovom zaštićenom području na snazi su režimi zaštite drugog i trećeg stepena. Ovo podrazumijeva zabranu: uništavanja ili uznemiravanja biljnog i životinjskog sveta, seču šuma, izgradnju hidroenergetskih objekata i drugih vidova eksploatacije koji mogu narušiti ekosistem.

Odlukom o proglašenju zaštićenog područja kanjona reke Tare dozvoljeno je obilježavanje pešačkih staza i postavljanje informativnih tabli o zaštićenom području. Dozvoljeni su i naučnoistraživački i obrazovni radovi, turističke posjete i ograničena berba gljiva i šumskih plodova.

Ovo je 44. zaštićeno područje u BiH dok su Hutovo blato, Livanjsko polje i Bardača zaštićeni Međunarodnom konvencijom o zaštiti vlažnih staništa.

Kovačević kaže da je do kraja godine u RS-u planirana zaštita još četiri područja.

Centar za istraživačko novinarstvo (CIN) je 2020. godine izradio bazu podataka o zaštićenim područjima u BiH. U bazi su prikazana sva zaštićena područja u zemlji, njihovi osnovni podaci i fotografije.

CIN je 2020. godine pisao kako su zaštićena područja uprkos stavljanju pod zaštitu ugrožena nekontrolisanom eksploatacijom, privatnim interesima, ali i zanemarivanjem nadležnih ustanova, piše CIN.